

# במדינה

(המשך מעמוד 17)

מידי הזקנה, שאיבדה את שיחי משקלה ונפלה.

**קשה להטיל אשמה**, כגניסלמן מאור פק, הרים אותה אברהם, הושיבה על כסא ולאחר שביקש מאת השכנות לעזור לה, יצא את הבית.

כעבור כמה ימים הוזמן אברהם למשפט האשמה: תקיפה וגרימת חבלה גופנית. אך לאחר ששופטת השלום, הדסה בן-עתי, שמעה את סיפורו, קבעה בפסק-דינה:

„אני מאמינה לטענותיו של הנאשם על הקשים שגרמה לו בעלת-הבית. במקרה כזה קשה להטיל עליו כל אשמה שהיא ולפיכך אני מזכה אותו.“

## דרכי אדם

### איש המרתפים

משום מה, נוטים לקשור את שמו עם מרתפים. „איזי ממרתף האורגיות“ קראו לו זמן-רב, על שם אולפן-הפיסול שלו ברמת-גן. קראו לו גם „איזי ממרתף הדייטניקים“, על שום שבמרתפו נהגה להתאסף מדי ערב חבורה מזוקנת וססגונית — לשוחח, לשתות, לרקוד ולהתעלס (העולם הזה 1175). קראו לו אפילו סתם „איזי מרתף“.

מאז חל שינוי באיכלוסי המרתף. עוד אפשר לראות שם זוגות מתחבקים, נערה המפנה פני יסורים, גוף נשי מעורטל מתחל באפלה, אלא שכולם קפואים; אלה הם הפסלים שיצר איזי משך שנים. הוא היה יוצר פסל — ומניח אותו בפינה. עד שלבסוף התמלא המרתף פסלים, ולא נותר מקום לאורחיו של איזי — ואף לא לאיזי עצמו.

הוא עבר למרתף חדש, בתל-אביב. **מאמריקה ומהוואי**. מרתפו החדש לא זכה להתעניינות עתונאית. אולם הוא המשיך להיות נקודת-מוקד בחייה של בורגמה מסוימת. בייטניקים באו ישר מאמריקה, מאנגליה ומהאזאי, כשבידיהם כתובתו של איזי. הם התאכסנו אצלו — אוסף רב של גזעים, צבעים ומינים.

שמות שעוררו תמיהה וזרות בחברה הדי מהוגנת, היו שם בני-בית — או בני-מרתף, ליתר דיוק. כל אותו זמן, המשיך איזי לצקת את דמויות אורחיו במתכת ובאבן. עד שגם כאן החל מצטמצם המקום שעמד לרשות החיים, התמלא אורחים מאובנים. איזי אינו חבר אגודת הציירים והפסלים. כאשר התחיל לפסל את הדמויות הראשונות שלו, אף לא חלם על קריירה אמנותית, ושיבוט יום בו יאפרו פסליו בתי אספנים באמריקה, צרפת וגרמניה.

היה זה לפני 13 שנים. איזי בן-יעקב (יצחק רוזנבלום) היה אז נכה מלחמת העצמאות, ששוקם על-ידי משרד הבטחון, בעיר העולים רמלה, כשותף בקולנוע מקומי. הי עבודה פירנסה אותו, אך לא סיפקה אותו.

**זקנת הכאב**. היא אלה ימים קודרים. איזי גר בתוך שיכון צולים חדשים, אשר החי חיים היה המחסור, האבטלה, הרעב והדחוק. שבתות וצעקות „לחם ועבודה“ ניסרו בחלל. פניהם המעוותים של ילדים ואמהות-הרות ניבטו אליו מכל עבר.

באחד הימים גילה בית-מלאכה עזוב של כדרים ערביים. הוא חיטט בין השיירים, אסף חומר. אצבעותיו עיסו את החומר הי רב. אט-אט לבש החומר תוים. הופיעו פנים של בני-אדם: פנים שעניניהם קרועות מכאב, פיותיהם פעורים בנעקות סבל. כל מסיכה היתה חלום וזעזוע, בה היה טבר עים הייאוש של הסביבה, והשתתפותו של האמן הנכה בכאב שמסביב.

מכרים שהודמנו לביתו באותה תקופה ביקשו לרכוש את יצירותיו, והם שהפצירו בו לעזוב את רמלה ולהתמסר לפיסול.

**הספינקס והתרנגול**. אוסף הפסלים במרתפי איזי מגוון. אפשר עדיין למצוא שם כמה מן המסכות הראשונות, מלאות המרה. יש גם יצירות-חוויה: יוהאנה — ככל הנראה היושבת בשלחה בודהיסטית כמעט. או ראש הספינקס. איזי נהג לקרוא לו „הראש“ וחבריו משוכנעים, כי פעם אהב את דוגמנית הזוה. פעמיים שבר את הדגם, כי בהחלטה העדישה, במקום לשבת כדוגמניתו — לשכב עם אחרים.

התרנגול אומר כולו גבריות ואין חיצוני, אך הפוטנציה שלו מצומקת ועלובה. פסל זה יצר איזי בחמת-זעם, לאחר שהתאכזב מאיש-במה ידוע, וגילה שמתחת לחיצוניותו הגברית מסתתרת קסנוניות פחדנית.

איזי אינו שייך לשום אסכולה באמנות. פסליו אינם אבסטרקטיים, גם לא ריאליסטיים. „עצם הביצוע“, אומר איזי (42), „הוא ריאליסטי. התוכן: סוריאליסטי.“

**הערומים והמתים**. איזי מתחיל את פסליו על הנייר. הוא רושם את הגושא, מעביר אותו לחימר. מן החימר המוגמר הוא יוצק את התבניות, ובתוך התבניות הערוכות של שיש או אבן כתושים, מלט וצבע אוקסיד. יש גם עבודות אותן חצב ישר בחומר המוצק.

אפשר להבחין בהם את מצביה-הרוח הדי משתנים של יוצרם. אם המסכות הראשונות היו מושפעות מבעיותיה של מעברת רמלה, מושפעות יצירותיו המאוחרות יותר מבעיות רחבות יותר של התקופה — וכל השפעה הכתיבה טכניקה משלה.

השבוע זנח איזי את האיזמל והפטיש, נטל לידיו מכחול וצבע. הוא היה עסוק בצביעת הבסיסים, עליהם היו יצירותיו מרצבות מן הרגע הראשון שהחל לעבוד על-י

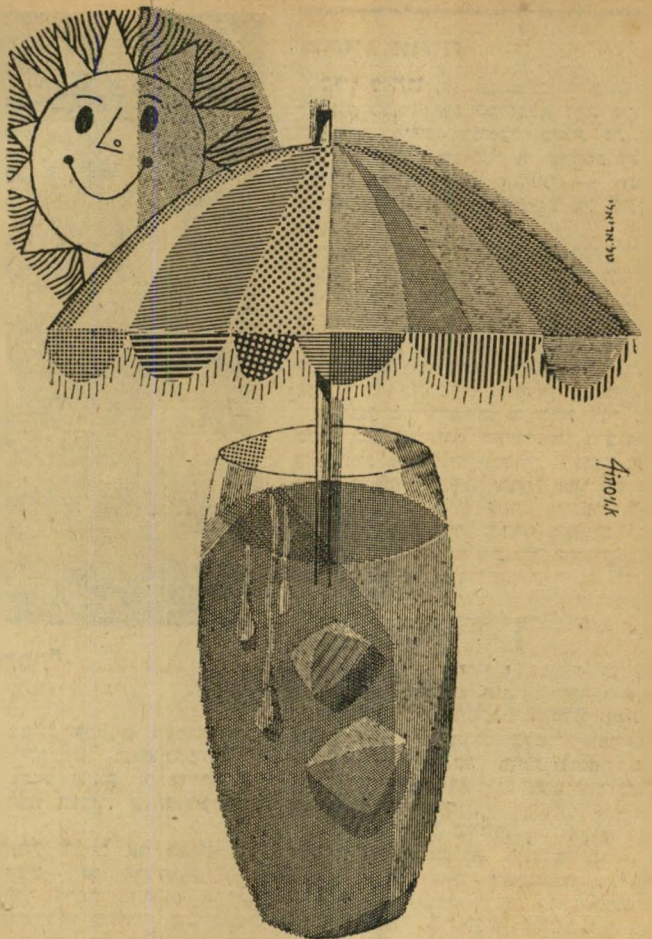


איזי ויצירות אורגיה קפואה במרתף

הן. בעוד שבוע יעביר את כל תושבי מר תפיו אל גלריית צימרינסקי בתל-אביב. שם תינתן הזדמנות לקהל, שלא ביקר מימיו במרתפי איזי, לפגוש לראשונה את הספינקס והתרנגול, עיבדיה ויוהאנה, הערר מים והמתים שיוצגו בתערוכת-היחיד הראשונה של איזי.

## הזוי

**דייג ערמימי**: בכפר-יתקין, החל תושב המקום מוכר דגים חיים לדייגים חסרי-מול, שלא הצליחו לדוג בנהל אלכסנדר, ובתבשילים לחזור לביתם בידים ריקות. **מעקרת הבית**: בחיפה, פנתה אשה אל בית-הדין הרבני, שיאלץ את בעלה לעבור עמה לדירה אחרת, בטענה כי חמתה עושה עבורה את עבודות הבית, מר נעת ממנה את ההרגשה הנפלאה של עקרת בית. **שרות עצמי**: באשקלון, הובא תושב המקום בפני בית-המשפט בלי אשמת פריצה ללשכת הסעד וגניבת 40 ליר, רות, טען שזו קיצבת הסעד שלו, אותה סירבו לתת לו. **איראפשר**: בחיפה, לאחר שמלחי צי-טבעו תוספת סיכון ב-עברם ליד האי פורמוזה, החליטה הנהלת החברה להאריך את הנסיעה והוצאותיה, לעקוף את האי, בלבד שלא לשלם תוספת שכר. **הגנה פאסיבית**: בתל-אביב, גרם חשמלאי לקצר במערכת ההוצקה, הפעיל על בכך את צופרי העיר, לא הצליח להחזיר משלחתם את העובדים ושבים שהמי סיכו לנוע ברחובות כאילו לא קרה דבר.



## בקיץ העיקר תה-קר

### תה ויסוצקי

## תשבץ העולם הזה 1299

גדעון מיכל הוא מדריך גדניע בבתי-ספר תיכוניים. הוא חיבר את התשבץ הזה באחד מערבי חופש-תו השנתית, נמנע מלהוסיף פרטים על עצמו.

9	8	7		6	5	4		3	2	1
		14			13		12	11		10
				18	17		16		15	
		19								20
			24			23	22			21
								26		25
		26		27						29
					32			31	30	
						37		36		34
					38					35
								40		39
					42	41				
									44	
										47
										48
						52	51		50	
										53
										54
										55
										58
										60

סאווז: (1) יסוד חיסוי סתמי; (4) יצירות עמסיות; (10) פסטר; (11) קומפור זיטור גרמני; (13) עיר כמצריים העתיקה; (14) אחד החור שים; (15) סערה; (17) מידת יובש; (19) חוקי האמונה ופצוניה; (20) בעל חיים משפחת הכלב בים; (22) כיצור תת קרקעי; (25) 15; (26) מקום שדשים בו את התבואה; (27) הכי נע, כבש; (30) שור כע, שפע; (32) שיי רה של אוניות; (33) כרח; (34) מרובה; (36) הקצין שחקר את אייכמן במשטח רה; (37) עצם בר משפחת הקטניות; (39) סלקיים לאחיי זת נורי עצים; (41) קיבוץ בעמק יזרע

עיר תורכית בתוך גבולות ארמניה ההיסטורית; (24) 24; (26) מחנה צבא; (28) ילד להוריו; (29) אי באוקיינוס האטלנטי; (31) נסיכות היסטורית, חלק מרומניה; (32) חומר המשמש לצביעה; (33) ילדה להוריה; (37) קודש הקורשים; (38) בירת קובה; (40) קריאת שפחה או הנהון; (41) משבשי ישראלי; (43) 43; (45) נבוך, סתבייש; (46) מצודה בירושלים, שבה היה עבא רומי; (47) זהר; (48) נוול לכתיבה; (52) מידת נוולים קדומה; (54) 54; (56) יבשה מוקפת סים; (58) סמום נירול עצים ומרחיב.

שפה הודו-אירופית; (44) ארנ; (45) 45; (46) יסוד חיסוי; (48) סצנת זיכרון; (50) זה (בארמית); (51) אשת יצחק; (53) ציד דגים; (55) מלת שלילה; (57) סויר; (58) נכרי שהתייחד; (59) חומר סלעי מינרלי; (60) ארגון מסחרי בתקופת הבריטים. סאונך: (1) נוול תקווה; (2) האות ה' אחרונה; (3) כמוש; (5) קריאת עזר; (6) אדם בעל עור לבן; (7) שתיקה, לחש; (8) חבר נבחרים; (9) מוסר חינוכי בעמק יזרעאל; (12) כלי לאכילה; (15) סמולט; (16) חלק מסלה; (18) סים; (21) תיורת השמל; (28)